

JUDr. JAN KNĚŽÍNEK, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 12. listopadu 2018
Č.j. MSP-29/2018-OJD-ORG/1
Počet listů: 2
Přílohy: 0

Vážený pane poslanče,

prostřednictvím předsedy Poslanecké sněmovny mi byla doručena Vaše interpelace podaná dne 24. 10. 2018, ev. č. 297, ve věci rychlosti soudních řízení.

V interpelaci uvádíte, že na půdě Rady Evropy existuje Evropská komise pro efektivitu justice (European Commission for the Efficiency of Justice, zkracováno jako CEPEJ), v rámci této Komise bylo již v roce 2007 zřízeno tzv. SATURN centrum, které shromažďuje informace o délkách soudních řízení v jednotlivých členských státech.

Dotazujete se, zda Ministerstvo spravedlnosti ve své činnosti zohledňuje výstupy SATURN centra a pokud ano, tak jakým konkrétním způsobem se výstupy SATURN centra projevují ve snahách ministerstva zlepšit situaci v české justici co do průměrné délky soudních řízení.

Vážený pane poslanče, dovoluji, abych nejprve uvedl, že cílem Evropské komise pro efektivitu justice (CEPEJ) je především zvýšení efektivity fungování justice v členských zemích Rady Evropy a pomoc při implementaci nástrojů, které za tímto účelem Rada Evropy přijala. Tím Komise rovněž napomáhá členským státům ke snížení počtu řízení, jejichž délka je nepřiměřená a představuje porušení čl. 6 (právo na spravedlivý proces) Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Česká republika se pravidelně aktivně zapojuje do činnosti Evropské komise pro efektivitu justice, a to nejen SATURN centra, v němž jedním z šesti členů vybraných ze 47 členských zemí Rady Evropy je i zástupce České republiky, ale i dalších aktivit a pracovních skupin (další zástupce České republiky působí například v pracovní skupině věnované mediaci - CEPEJ-GT-MED).

Lze zmínit, že v roce 2017 se v Praze uskutečnila tzv. „peer evaluation visit“ expertů Rady Evropy. Účelem těchto návštěv je přispět ke zlepšení kvality justičních statistik tak, aby

byly v souladu s indikátory používanými Komisí v rámci dokumentu „Evropské justiční systémy“. Tento dokument je jedním z hlavních výstupů CEPEJ a jeho data jsou i stěžejními podklady pro dokument Evropské Komise „Justice Scoreboard“.

Hlavním úkolem SATURN centra je shromažďování informací o časovém managementu soudních řízení v Evropě, které mohou členským zemím pomoci v implementaci opatření, která zabraňují porušení standardu „přiměřené lhůty“ ve smyslu čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Vzhledem k tomu, že člen SATURN centra pracuje na Ministerstvu spravedlnosti v odboru justičního dohledu, přičemž náplní jeho práce je zejména provádění prověrek soudních spisů v souladu s ustanovením § 123 odst. 2 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, jsou soudy průběžně i neformálně s prací CEPEJ seznamovány. V rámci SATURN centra navíc působí tzv. Síť pilotních soudů, jíž se účastní i zástupci českých soudů a v rámci níž jsou nástroje doporučené CEPEJ testovány. Jedná se o Obvodní soud pro Prahu 1 a Krajský soud v Ústí nad Labem.

Pokud jde o konkrétní dokumenty SATURN centra, je třeba zdůraznit, že se jedná o doporučení, a je na jednotlivých soudech, aby posoudily, zda vytvořené nástroje vyhovují jejich konkrétním potřebám a v jaké míře je budou implementovat, případně zda se zapojí do tzv. „court coaching“ programů, které CEPEJ soudům nabízí. Dokumenty si kladou za cíl být „živými“ či pracovními nástroji, a jsou proto pravidelně aktualizovány a doplňovány o připomínky soudů a příklady „dobrých praxí“.

Například dokument „SATURN Guidelines for judicial time management“ obsahuje 63 možných opatření, která mohou být uskutečněna v boji proti neúměrným délkám soudních řízení. Z těchto zásad bylo vybráno 15, považovaných za výchozí priority pro různé soudní systémy v Evropě. Mohu konstatovat, že základní zásady obsažené v dokumentu „SATURN Guidelines for judicial time management“ jsou u českých soudů prakticky již implementovány.

Z dalšího dokumentu SATURN centra „Length of court proceeding in the member states of the Council of Europe based on the case law of the European Court of Human Rights“ vyplývá, že - zjednodušeně vyjádřeno, s vědomím toho, že každý případ je posuzován individuálně - Evropský soud pro lidská práva považuje délku řízení v typově „běžných“ věcech (tedy nikoli ve věcech prioritních a věcech složitých, pro něž jsou stanovena zvláštní hlediska) do 2 let u jednoho stupně soudní soustavy za přiměřenou. Tento standard je naprostou většinou českých soudů dodržován.

Pokud jde o délky řízení, používá Komise pro efektivitu justice nejčastěji indikátor „disposition time“ (DT), který měří teoretický čas nutný pro vyřízení věci. Podle nejnovější zprávy CEPEJ „European judicial systems, Efficiency and quality of justice, 2018 Edition (2016 data)“ publikované v říjnu 2018 činil evropský průměr tohoto indikátoru za rok 2016 u soudů I. stupně ve sporných civilních a obchodních řízeních 233 dnů (medián 192 dnů), přičemž Česká republika vykázala průměr 153 dnů. U soudů II. stupně ve sporných civilních a obchodních řízeních pak průměr činil 244 dnů (medián 121 dnů) a Česká republika vykázala průměr 69 dnů. U nejvyšších soudů pak tento ukazatel činil v průměru 238 dnů (medián 176 dnů), přičemž Česká republika vykázala průměr 179 dnů.

Rovněž pokud jde o stížnosti podané proti České republice u Evropského soudu pro lidská práva namítající nepřiměřenou délku soudního řízení, lze konstatovat uspokojivé

výsledky, když za posledních 5 let bylo Evropským soudem pro lidská práva vydáno pouze jedno rozhodnutí proti České republice, v němž bylo konstatováno porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

To samozřejmě neznamena, že rychlost soudních řízení v České republice nevyžaduje další zlepšování, nicméně z výše uvedeného vyplývá, že v rámci členských zemí Rady Evropy Česká republika vykazuje nadprůměrné výsledky.

V souladu s posláním CEPEJ pak uzavírám, že rychlost soudního řízení tvoří jen jeden aspekt spravedlivého procesu a musí být v rovnováze především se zájmem na vysoké kvalitě soudního rozhodování.

S pozdravem

**Vážený pan
Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
předseda poslaneckého klubu Pirátů
Poslanecká sněmovna
Parlamentu České republiky
Sněmovní 4
118 26 Praha 1**